

Ông Lý Quang Diệu đã nói gì với lãnh đạo CSVN?

MUỐN PHÁT TRIỂN KINH TẾ PHẢI BỎ CHỦ NGHĨA XÃ HỘI VÀ HỌC HỎI DÂN CHÚNG MIỀN NAM

TÔN THẤT THIÊN

Một trong những sự kiện quan trọng nhất cho Việt Nam từ ngày Cộng sản chiếm đóng miền Nam là cuộc viếng thăm của cựu Thủ tướng Singapore Lý Quang Diệu trong tháng Tư vừa qua (23-27/4). Những nhận xét của Ông. Lý Quang Diệu về tình hình và chính sách của chính quyền cộng sản hiện tại đã làm sáng tỏ một số vấn đề và nói lớn lên một số sự kiện mà cộng sản đã tìm mọi cách phủ nhận, tránh né hoặc che đậy từ mấy chục năm nay.

Ông Lý Quang Diệu đã thông báo cho giới lãnh đạo và dư luận Việt Nam rất nhiều nhận xét sâu sắc. Một số nhận xét này ông ta chia sẻ với lãnh đạo cộng sản Việt Nam. Nó được gói ghém một cách rất ngoại giao. Nhưng có một số nhận xét ông ta chỉ chia sẻ riêng với ký giả Singapore tháp tùng ông. Tất nhiên những nhận xét này gay gắt hơn những nhận xét loại dành cho giới lãnh đạo và dư luận Việt Nam. Nhưng vì nó không có tính cách bí mật và đã được tường thuật trên mặt báo chí các nước Đông Nam Á nên sớm muộn gì nó cũng sẽ đến với dư luận Việt Nam.

Trong giới hạn của bài này tôi chỉ đề cập đến bốn nhận xét căn bản:

1/ chọn con đường cộng sản chủ nghĩa, lãnh đạo cộng sản Việt Nam đã phạm một sai lầm tai hại cho xứ sở họ và làm cho ông ta phải rùng mình;

2/ muốn thực sự phát triển kinh tế, điều Việt Nam cần nhất hiện nay là thay đổi tư tưởng (thinking), thay đổi chế độ (system), từ bỏ xã hội chủ nghĩa trong thực tế để chấp

MUỐN PHÁT TRIỂN KINH TẾ PHẢI BỎ CHỦ NGHĨA XÃ HỘI VÀ HỌC HỎI DÂN CHÚNG MIỀN NAM

nhận một chế độ thị trường tự do thực sự thay vì chỉ thay đổi cơ cấu (mechanism) kinh tế;

3/ lãnh đạo cộng sản không cần đi tìm tòi mô hình đâu xa, chỉ cần cho người miền Bắc vào miền Nam Việt Nam mà học.

4/ cách suy tư của giới lãnh đạo Việt Nam vẫn căn cứ trên chủ nghĩa xã hội.

I - Chọn con đường cộng sản, Việt Nam đã sai lầm tai hại. Những nhận xét về điểm này là những nhận xét của Ông. Lý Quang Diệu đưa ra trong khi tiếp xúc riêng với các ký giả Singapore đi theo ông. Không biết ông ta có nói những điều này với lãnh đạo cộng sản Việt

Nam không, nhưng tiết lộ nó với báo chí, dù là báo chí Singapore, cũng như nhấn khéo chính quyền và nhân dân Việt Nam.

So sánh Việt Nam với các nước láng giềng, ông nói năm 1975 lợi tức trung bình của dân Việt Nam ngang hàng với Thái Lan, nhưng nay, 17 năm sau, Việt Nam đã đi lùi lại thời gian. Rồi người Việt Nam sẽ mất từ 5 đến 10 năm tới chỉ để chiếm lại vị trí của năm 1975. Nhưng lúc đó Thái Lan đã vượt đi xa hơn nữa rồi.

Ông nói điều làm cho ông rùng mình là "chỉ cần quẹo trật hướng một cái là xứ sở sẽ bị thật lùi hàng mấy chục năm" ("One wrong turn, and the country can fall back by decades"). Việc đó có thể xảy ra cho Singapore, và ngày nay dân Singapore sẽ "nghèo giờ xương" (bone poor) nếu các con cờ domino bị lật, và Thái Lan, Mã Lai và Singapore trở thành cộng sản. "Đi sai đường là phải trả giá rất đắt, rất đắt, và đau đớn". (The cost of taking the wrong turn is very, very expensive, very painful).

Ông Lý Quang Diệu không đề cập gì đến Việt Nam, nhưng rõ ràng là quốc gia đi sai đường đó là Việt Nam. Và ông cũng không đề cập gì đến lãnh đạo

Việt Nam, nhưng rõ ràng là ông muốn nói lãnh đạo cộng sản Việt Nam đã dắt Việt Nam đi sai đường.

II - Điều kiện căn bản để phát triển kinh tế, về điểm này, Ô. Lý Quang Diệu nói rất thẳng thắn. Ông nói với giới lãnh đạo cộng sản Việt Nam rằng điều kiện chính yếu của phát triển kinh tế "không phải chỉ đổi thay cơ cấu kinh tế, mà là thay đổi tư tưởng" (it is not changing the mechanism, but changing the way of thinking). Ông ta lặp đi lặp lại điều này rất nhiều lần. Và khi ông nhấn mạnh phải thay đổi tư tưởng của "người ta" trước tiên (first, change the thinking of people), "người ta" đây tất nhiên không phải chỉ là quản lý, cán bộ, doanh nghiệp gia và dân chúng, mà còn gồm cấp lãnh đạo cộng sản Việt Nam nữa, nếu không nói là ám chỉ họ trước hết vì họ

VIỆT NAM

Hà Nội thay thế 3 bộ trưởng

Ngày 29 tháng Năm 1992, thông tấn xã Reuters cho biết chính phủ Hà Nội đã quyết định thay thế ba bộ trưởng trong chính phủ Võ Văn Kiệt.

Theo đề nghị của Hội đồng Bộ trưởng, Hội đồng Nhà nước CSVN đã quyết định bổ nhiệm Nguyễn Đình Lộc, Phó Chủ nhiệm Văn phòng Quốc hội và Hội đồng Nhà nước làm Bộ trưởng Tư pháp thay thế Phan Hiến; Hồ Tú, Thứ trưởng Bộ Tài chính làm Bộ trưởng Tài chính thay thế Hoàng Quy; Mai Kỳ, Phó Chủ nhiệm Ủy ban Kế hoạch Nhà nước làm Bộ trưởng Dân số và Kế hoạch hóa Gia đình.

là người quyết định, vì ông ta đã nói những điều này trong buổi tiệc chính thức của chính quyền Việt cộng thiết đãi ông ở Hà Nội.

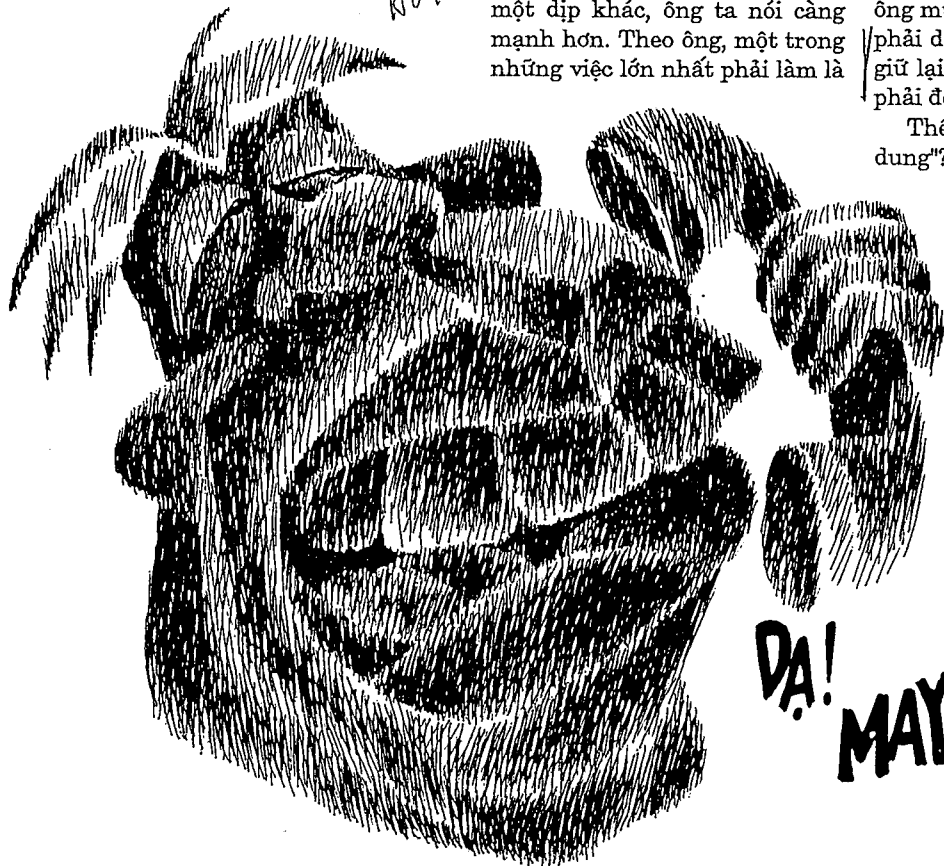
Ô. Lý Quang Diệu nói: "Nếu mấy ông muốn thành công trong sự phát triển kinh tế thì mấy ông phải thay đổi tư tưởng của mấy ông trước, chứ thay đổi cơ cấu kinh tế mà không thay đổi tư tưởng cũng vô ích". Trong một dịp khác, ông ta nói càng mạnh hơn. Theo ông, một trong những việc lớn nhất phải làm là

"đổi thay tư tưởng của người ta để đi đến một sự biến chuyển hoàn toàn của trí tuệ từ phương thức làm việc theo kiểu xã hội chủ nghĩa qua tập quán thị trường tự do" (a total mental switch from the socialist way of doing things to the free market habit).

Rõ ràng là, với những lời lẽ ngoại giao, trong thực tế ông Lý Quang Diệu đã nói: "Nếu mấy ông muốn phát triển kinh tế thì phải dẹp bỏ chủ nghĩa xã hội đi; giữ lại cái vỏ cũng được, nhưng phải đổi cái ruột đi".

Thế nào là "thay đổi nội dung"? Theo ông Lý Quang

H092

**ĐẠ!
MAY ĐAY!
MAY ĐAY!
SIR!**

Chưa bầu cử đã ấn định thành phần

Vào giữa tháng Năm vừa qua, Ủy ban Mặt trận Tổ quốc CSVN tại Sài Gòn đã tổ chức hội nghị để "ấn định thành phần sẽ được bầu vào Quốc hội," đặc biệt là ấn định số lượng, cơ cấu thành phần của các ứng cử viên tại Sài Gòn.

Theo quyết định của "Mặt trận" này thì số lượng ứng viên sẽ được phân phối như sau:

- Cán bộ chính trị và quản lý Nhà nước (Thành ủy, Chủ tịch HĐND, Chủ tịch UBND): 2 người
- Cán bộ quân đội: 1 người
- Cán bộ công an: 1 người
- Cán bộ Mặt trận và các đoàn thể: 5 người (MTTQ TP): 1, Liên đoàn LĐ: 1, Đoàn TN: 1, Hội LHPN: 1, Hội Nông dân TP: 1)
- Cộng nhân (công nghiệp): 2 người
- Nòng dân (nông nghiệp) 1 người
- Thương nghiệp (Nội thương và Ngoại thương): 2 người
- Kinh tế ngoài quốc doanh: 1 người
- Cán bộ khoa học (KHKT, KHXX — Luật, Giáo dục): 7 người
- Văn học nghệ thuật: 2 người
- Tôn giáo (Phật giáo và Thiên chúa giáo): 2 người
- Người Hoa: 2 người
- Dự phòng: 3 người

Sau khi thảo luận, hội nghị đã đồng ý giới thiệu 36 ứng cử viên (trong đó có bảy ứng cử viên do Trung ương giới thiệu ra tranh cử tại Sài Gòn) để tranh nhau 24 ghế dân biểu, đại diện cho Sài Gòn.

Người ta không thấy nói gì tới các cấp ứng cử viên độc lập, không do Mặt trận Tổ quốc giới thiệu. Dân chủ ở Việt Nam Cộng sản là thế, có thể biết trước ai trong số 36 ứng cử viên sẽ đắc cử, trước khi có cuộc bầu cử.

Diệu, thay đổi nội dung là "áp dụng một chế độ trong đó người ta chịu hăng hái làm việc". Một chế độ kinh tế chỉ huy từ trung ương đòi hỏi người ta phải vị tha. Nhưng bản tính con người là chỉ hăng làm việc cho bản thân và gia đình mình. Như vậy "phải sửa đổi chế độ cho đúng" (get the system right).

Để vượt ve lãnh đạo cộng sản Việt Nam một phần nào, ông Lý Quang Diệu không công khai chủ trương dẹp bỏ chế độ độc đảng cộng sản, nhưng ông cũng thông một câu rằng "Chế độ thị trường không mâu thuẫn với sự duy trì một chế độ độc đảng, nhưng đảng Cộng sản Việt Nam chỉ có thể tiếp tục trị vì "nếu nội dung của chủ nghĩa cộng sản

cũng đổi thay" (The VCP can still rule if the content of communism changes as well)".

Nhưng ông Lý Quang Diệu cũng cảnh cáo giới lãnh đạo cộng sản Việt Nam rằng áp dụng một mô hình trong đó chế độ kinh tế thị trường đi song song với thể chế cộng sản chỉ có thể thực hiện được nếu sự kiểm soát của chính quyền chỉ "lỏng lẻo" (loose control), nghĩa là sáng kiến cá nhân không bị bóp nghẹt, tư sản không bị ngăn chặn, tự do kinh doanh được tôn trọng, công nhân được tự do lựa chọn sở làm và chủ nhân được tự do tuyển lựa công nhân và nhân viên (freedom of labour), người ngoại quốc được tự do kinh doanh và chuyển

tiền lời ra khỏi xứ.

Tất nhiên nếu nhóm cầm quyền cộng sản Việt Nam hiện tại thi hành những gì ông Lý Quang Diệu khuyến thì chủ nghĩa cộng sản chỉ còn là cái vô không!

III - Vào miền Nam mà học hỏi. Điểm này có lẽ là điểm làm cho giới lãnh đạo cộng sản Việt Nam ngạc nhiên và đau đớn hơn cả. Tuyên truyền Việt cộng từ biết bao nhiêu năm, và đặc biệt là từ ngày đánh bại và chiếm đóng miền Nam, lãnh đạo và cán bộ cộng sản đã ngông nghênh tự đắc kéo nhau vào Nam để "giáo ngộ" và "giáo dục" dân miền Nam. Nhưng nay ông cố vấn mà họ nể nỉ mãi mới mời được vì ông có tiếng đã thành công lớn trong công cuộc phát triển kinh tế Singapore, mà họ muốn lấy làm mô hình, lại công khai và lớn tiếng (trong buổi đại yến) bảo họ nên cho thật nhiều người miền Bắc ở mọi cấp vào miền Nam mà học hỏi. Thật là oái ăm!

Ông Lý Quang Diệu nói: "Cách nhanh nhất để thành công về kinh tế là sử dụng người trong Nam, là những người quen thuộc với kinh tế thị trường, và đem tư tưởng của họ phổ biến khắp nơi trong xứ" (nghĩa là ở miền Bắc!). Ông ta lại nói thêm: "Trong cuộc tranh đấu kinh tế của các ông, tôi nghĩ rằng nhiều người miền Bắc phải đi vào Nam, xem họ suy nghĩ ra sao, họ làm việc ra sao, họ tối đa hóa lợi nhuận kinh tế ra sao, rồi đem những điều đó về miền Bắc mà áp dụng" (In your battle for the economy, I think many northerners should go south, learn how they think, how they work, how they maximize economic benefit, and then take it back to the north). Những người được phái đi học như vậy phải gồm không những quản lý và công chức, mà cả thợ thuyền và giám thị. Tất nhiên, tuy ông Lý Quang Diệu không nói ra, nhưng cũng rõ rằng nhóm "quản lý, công chức" bao

gồm cả công chức tối cao, là giới lãnh đạo cộng sản.

Trong thực tế, ông Lý Quang Diệu đã nói với lãnh đạo và cán bộ cộng sản: "Mấy ông muốn cải tạo há? Vậy thì phải để dân miền Nam cải tạo dân miền Bắc; như vậy thì toàn xứ mới có ăn, chỗ lấy miền Bắc cải tạo miền Nam là đối giờ xương! Mấy ông muốn kiếm thầy học hỏi há? Thì thầy ngay cạnh mấy ông chớ cần gì phải chạy qua Singapore tìm kiếm chúng tôi! Thầy của mấy ông ở ngay miền Nam Việt Nam chớ đâu! Mấy ông muốn kiếm mô hình phát triển mau và hữu hiệu há? Mô hình đó là miền Nam Việt Nam chớ cần đi tìm đâu xa! Singapore không phải là mô hình thích hợp cho Việt Nam của mấy ông đâu!".

IV - Vấn bảm chủ nghĩa xã hội. Ông Lý Quang Diệu nói (với báo chí Singapore) rằng điều làm cho ông khó chịu (uncomfortable) là cảm giác không biết người Việt Nam muốn gì. Có thực sự họ muốn kinh tế thị trường hay không? Hay họ muốn bảm lấy chủ nghĩa xã hội? "Người Việt Nam" và "họ" đây là giới lãnh đạo cộng sản, vì trong đoạn sau ông nói rõ: "trong khi đa số muốn kinh tế thị trường thì một nhóm quan trọng đòi phải đi chậm lại" (whilst the majority is in favour of reform there is a considerable section that says: go slow).

Ông Lý Quang Diệu than rằng một trong những khó khăn lớn nhất trong thời gian đến là "thay đổi đầu óc cứng rắn của những người đã sống rất lâu với quan niệm kinh tế chỉ huy từ trung ương" (many difficulties lie ahead, the chief among which is changing the mindset of a people that has lived so long in a centrally planned economy...)

Và tất nhiên trước khi đi ông cũng đã nghiên cứu kỹ vấn đề, và tại nơi, trong những cuộc tiếp xúc với giới lãnh đạo ông cũng tinh ý, nên nhận thấy

CỘNG ĐỒNG

Trại họp mặt thanh niên Việt Nam Tây và Đông Âu

PRAHA, Tiệp Khắc — Từ ngày 31 tháng Bảy 1992 đến ngày 2 tháng Tám 1992, tại Praha, nhóm biên tập tạp san *Việt Trẻ* (Tiệp Khắc) và Hội Sinh viên Học sinh Tị nạn tại Berlin (Đức), sẽ phối hợp tổ chức một trại họp mặt thanh niên Việt Nam ở Tây và Đông Âu dưới chủ đề: "Thanh niên Việt Nam trước hiện tình đất nước."

Mục đích của trại họp mặt là tạo nơi gặp gỡ và tình thân ái giữa những bạn trẻ Việt Nam hiện đang cư trú và làm việc ở nước ngoài, là dịp để tuổi trẻ có thể ngồi lại cùng với nhau, vượt qua những khác biệt, bàn thảo về những vấn đề của đất nước.

Chương trình của trại gồm nhiều sinh hoạt như thảo luận, văn nghệ, trò chơi, lửa trại, thăm viếng thắng cảnh và công trình văn hoá, v.v...

Trại họp mặt này là sáng kiến và kết quả làm việc chung của hai tổ chức thanh niên, không nhằm cổ vũ cho thanh thế của bất kỳ đảng phái, hội đoàn chính trị nào. Những bạn trẻ trong ban tổ chức chỉ mong muốn sự có mặt đông đảo của các bạn trẻ Việt Nam khác từ khắp nơi về tham dự.

Thư ghi danh xin gửi đến trước ngày 11-7-1992 theo địa chỉ: **VIỆT TRẺ, c/o Mr Tran, PO Box 8 - Posta 07.- 110 07 Praha 1, Czechoslovakia.** Hoặc: **HSVHS tị nạn tại Berlin, c/o Ho. v. P., Bandelstr. 45.- 1000 Berlin 21, Germany.**

rằng tuy ngoài miệng rùm beng la ó kinh tế thị trường và cởi mở đổi mới, nhưng thực chất giới lãnh đạo hiện tại của Việt Nam hiện nay vẫn bảm chủ nghĩa xã hội. Ông nói với ký giả Singapore: "Giới lãnh đạo Việt Nam vẫn suy tư theo đường lối xã hội chủ nghĩa trong khi họ muốn có một nền kinh tế thị trường. Cách suy nghĩ của họ bắt nguồn từ những tiền đề xã hội chủ nghĩa trong khi họ lại cho rằng Singapore có thể là mô hình phát triển kinh tế (The Vietnamese leadership still thinks along socialist lines even though they desired a free market. Their thought processes began from socialist assumption even as they looked to Singapore as a possible model for economic development).

V - Vì ông Lý Quang Diệu không chắc rằng giới lãnh đạo

hiện tại sẵn sàng, hay dễ dàng, từ bỏ chủ nghĩa cộng sản để theo kinh tế thị trường nên ông rất dè dặt trong việc chấp nhận làm cố vấn kinh tế cho chính phủ cộng sản Việt Nam và chỉ muốn làm "quan sát viên kinh tế và chính trị". Nghĩa là ông nói rõ rằng vấn đề kinh tế là một vấn đề chính trị. Muốn nghe ông ta nói về cải tổ kinh tế thì cũng phải nghe ông ta nói về nhu cầu cải tổ chính trị! Là một chính trị gia cấp thượng thặng, ông Lý Quang Diệu đã nói rất nhiều điều gay gắt nhưng lại gói ghém những điều đó trong những lời lẽ rất nhã nhặn và thân hữu!

TÔN THẮT THIỆN
Montreal
17-6-92